«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

Эҥсиэли

12+
2015 сыл
Муус устар
8 күнэ
Сэрэдэ
№38 (10270)

1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастыҥ хаһыата»

БЭҔЭҺЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын мунньаҕыттан бэлиэтээһиннэр

Ааспыт нэдиэлэҕэ икки баһаар тахсыбыт, ол курдук, өрөбүл күн сарсыарда Салбаҥҥа чааһынай дьиэ умайда. Баһаары умулларыыга добровольнай дружина үлэһиттэрэ уонна олохтоохтор, уопсайа 40-ча киһи кыттыыны ылбыт. Күнүс 2 ч. саҕана умулларбыттар, ол эрэн дьиэттэн көҥдөй көхсө эрэ хаалбыт. Өрөбүл түүнүгэр Нам сэл. Колмогорова уул., 2-гэр 4х6 м кээмэйдээх чааһынай бааннык умайбыт. Биричиинэтэ — тимир оһоҕунан оттууга үрдүн уот сиэбэт гына сөптөөхтүк оҥоһуллубатаҕыттан уот барбыт курдук.

* * *

1 Хомустааххa умайбыт 16 кв. уопсай дьиэ ыалларын аймахтарынан тарҕаппыттар, билигин умайбыт дьиэ көтүрүллүөхтээх. Төһө даҕаны чааһынай бас билии дэниллибитин иннигэр биирдиилээн ыалларынан дьиэлэри, бааннньыктары уонна гаражтары баһаарынай өттүнэн бэрэбиэркэлиир бэрээдэк олохтуур наадатын дьаһалта дьыалатын дьаһайааччы Н.Н. Степанов тоһоҕолоон бэлиэтээтэ.

* * *

Социальнай харысхал управлениетыгар баһаартан эмсэҕэлээбит дьонтон биир эрэ сайабылыанньа киирбит, өссө 5 дьыала бэлэмнэнэ сылдьар, бу нэдиэлэҕэ түмүктэниэхтээх. Ыалларга көмө кээмэйэ муҥутаан 65 тыһ. солк. тэҥнэһэр.

* * *

«Эрэл» СХПК үүт харчытын туттарыллыбыт кээмэйинэн бэриллэр, манна авансанан биэрэр табыллыбата бэлиэтэннэ. Субсидияҕа кэтэх хаһаайыстыбалары уонна кооперативтары тэҥнээн үп үллэрэр сыыһа, дьиҥэр, сайылыктаах хаһаайыстыбалар оросскуоттара быдан элбэх. Биир кыһалҕанан сорох үүтү тутар пууннар уоттарын РЭС-тэр техусулуобуйа болдьоҕо ааспытынан араартыыллара буолбут, манна «Эрэл» СХПК эрдэттэн үлэлэспэтэҕиттэн маннык кыһалҕа үөскээбит диэн буолла.

* * *

Ааспыт нэдиэлэҕэ гимназия базатыгар оҕону иитиигэ улахан семинар буолан ааспыт, 92 киһи кыттыбыт, куораттан 10 специалист кэлэн иһитиннэриилэри оҥорбуттар. Оскуолалар устаантарын бигэргэтиигэ бэлэмнээбит дьаһалларыгар биир илиискэ уоннууга тиийэ грамматическай алҕастар бэлиэтэммиттэр.

* * *

2016 сылга оҕо музыкальнай оскуолалара үөрэх эйгэтиттэн культураҕа бэриллиэхтээхтэр. Муус устар 1-2 күннэригэр Дьокуускайга «Сэргэлээх уоттара» культурнай кииҥҥэ Нам улууһун Күннэрин культурнай программата үрдүк тэрээһиннээхтик ыытыллыбыт.

* * *

Баһаартан эмсэҕэлээбит дьоҥҥо анаан таҥас-сап, иһит-хомуос гуманитарнай көмө быһыытынан балачча хомуллубут, кыһалҕалаахтар наадыйалларын ылбыттарын кэннэ ордубуту социальнай харалта нөҥүө сөптөөх усулуобуйаҕа көрөр-харайар наада буолбут. Мантан салгыы атын да кыһалҕалаахтарга, халаан уутугар эмсэҕэлээбиттэргэ үллэриллиэн сөп.

Бэлиэтэннэ В. КАСЬЯНОВ

Саҥарбат буолуохха сатаммат!

БАҺААРДАРЫ ХАЙДАХ ТОХТОТУОХХА?

2015 сыл саҕаланыаҕыттан ый аайы иккилии баһаар тахсар буолла. Холобура, тохсунньу ыйга чааһынай ыал хотонугар уот туран сүөһүлэр тумнастан өлбүттэрэ.

Оттон олунньу 18 күнүгэр 1 Хомустааххa Колмогоровтар чааһынай дьиэлэрэ умайбыта, олунньу 23 күнүгэр Модукка чааһынай гараж уокка былдьаныытыгар икки киһи суорума суолламмыта.

Кулун тутар 27 күнүгэр Граф Биэрэгэр профтехникум хочуолнайын уонна спортсаалатын уокка былдьаппыттара, сарсыныгар кулун тутар 28 күнүгэр 1 Хомустааххa 16 квартиралаах олорор дьиэ күүдэпчилэммитэ. Дьолго, ким да эмсэҕэлээбэтэҕэ.

Аны муус устарга үктэнэн баран ааспыт өрөбүлгэ Салбаҥҥа бука бары убаастыыр кырдьаҕаспыт Ф.Д. Ушницкая дьиэтэ күрүлүүр күнүс уокка былдьанна, түүнүгэр Нам сэлиэнньэтигэр чааһынай бааннык умайда.

Атын да улуустары баһаар уота тумнубат, ол курдук, Уус-Алдаҥҥа кыра оҕолор уокка былдьаммыттарын туһунан суоһар сурах тарҕаммыта, аны Горнайга баһаар түмүгэр элбэх ыал олорор сирэ суох хаалбыттара.

Ити курдук, күнтэн күн, ыйтан ый ааһан иһэр, тустаах дьоҥҥо сүрэх бааһа буолбут быһылааннар статистикаҕа кубулуйаллар. Хайдах эрэ кэлин кэмҥэ тутатына «уой-аай» буолабыт, сарсыҥҥыттан күннээҕи түбүктэртэн ордубаппыт. Дьиҥэр, маннык суоһар түгэннэр тахсыбаттарын, хатыламматтарын туһугар үлэ ыытылларын ыытыллар курдук эрээри, тоҕо эрэ баһаардар тохтооботтор.

Бу үөһэ ыйыллыбыт 7 баһаар түбэлтэлэригэр үксүгэр, били аатырар, «человеческий фактор» диэммит иэдээҥҥэ тиэрдибитэ биллэр. Ол курдук, Модукка чааһынай гаражка дьон өлүүтэ аһаҕас уоту сэрэҕэ суох туттууттан тахсыбыт, техникум хочуолунайа умайарыгар күүстээх тыал түспүтүнэн сибээстээн систематтан ууну сүөкээн, хочуолу умулларан баран... ким да харабыллыы, кэтии хаалбатах, барыллаан провод хатыйсыытыгар дэҥ холбоһуу бу уокка төрүөт буолбут.

1 Хомустааххa элбэх квартиралаах дьиэ умайыыта иккис этээс 15-с уонна 16-с квартираларын быыстарыгар турбут курдук, ол эбэтэр ким эрэ табаҕын төрдүгэһин умулларбакка хааллларбыт буолуон сөп. Өрөбүл түүн улуус киинигэр чааһынай бааннньыкка ыаллар суумуттарын кэннэ тимир оһохторун турбатыттан дьиэ үрдэ умайан тахсыбыт буолуон сөп дииллэр, манна разделката сыыһа оҥоһуллубут диэн сабаҕаланар.

Аны уот биричиинэлэрин силиэстийэлээһин олус уһуннук барар, бэрээдэгэ оннук буолуо. Ол эрэн, сыл аҥарын кэнниттэн дьиҥнээх дуу, барыллаан дуу төрүөтэ биллибитин иннигэр сонуна ааһар, ким да ону сэргээбэт, аахайбат, ол аата маҥкытыгар оҕустарбат, сэрэнии-сэрэтии курдук ылыммат. Иллэрээ сыл автовокзалбыт уокка былдьаммытын төрүөтэ туохха эбитин ким эмит билэр дуо? Биир-икки чопчу сыһыаннаах дьон баҕар билиэхтэрэ, дьон үксэ умна да быһыытыйдылар.

Тэрилтэлэри, чуолаан үөрэх заведениеларын, оҕо саадтарын госпожнадзор былаан быһыытынан бэрэбиэркэлиир, көрөр-истэр, хонтуруоллуур буоллаҕына, чааһынай сектор бу сулууспа болҕомтотун таһынан хааларын ГПН аһаҕастык билинэр. Ол эбэтэр чааһынай бас билиигэ баар объектарга улахан төрүөтэ суох киирэриҥ, бэрэбиэркэлиириҥ сатаммат. Арай газовиктар эрэ сыл баһыгар-атаҕар техническэй обслуживание бэрээдэгинэн гаас холбоммут чааһынай объектарга сылдьаллар.

Бу үөһэ ахтыллар баһаардарга барыта кэриэтэ чааһынай сектор: дьиэлэр, гаражтар, бааннньыктар, хотоннор эмсэҕэлээбиттэр. Ол чааһынай дьиэҕэ-уокка ким да бэрэбиэркэлии киирэрэ — баһаарынай, биитэр атын да формалаах киһи буоллун — бобуллара-хааччахтанара хаһаайыттарга бэйэлэригэр ночооттооҕун өйдүүр кэм кэллэ буолбатах дуо? Үксүгэр бааннньыктарга, гаражтарга, онноoҕор дьиэлэргэ үрүт үөһэ салҕаммыт, изолентанан эриллибит проводкалар аҕыйаҕа суохтар, отой эргэ, туһата суох көрүнньүк автоматика турар, тимир оһохтор тула өттүлэринэн эргэ-урба таҥассап, мас сыыһа ыһылла сытар — бу барыта сарсын-өйүүн уот турарыгар төрүөт буоларын бары өйдүүбүт дуо? Ити курдук, буоллун-хааллын, хайдах эмэ баччаанҥа диэри турбут тураа ини диэн быстах санаа иэдээҥҥэ тиэрдиэн сөбүн өйдүөҕүҥ эрэ!

Үксүгэр проводканы уларытарга, уоттан харыстыыр гипсокартону, СМЛ илиистэри атыылаһарга харчы суоҕар сигэнэбит. Ол эрэн ким «кэппиэйкэтин харыһыйар мөлүйүөнүттэн матар» диэн дэлэҕэ этиэхтэрэ дуо?

Онон, онуоха-маныаха диэри, бэйэбит культурабыт, өйбүт-санаабыт эппиэттэһиэр диэри сокуону таба туһанан, үүт-хайаҕас булан чааһынай да дьиэни-уоту баһаартан харыстыыр өттүнэн көрөрбүт-истэрбит, хонтуруоллуурбут наада, ону ааһан булгуччулаах диэн уопсай сүбэҕэ кэллэхпитинэ сатаныыһы.

В. ГАВРИЛЬЕВ

Хааччыйыы хайдаҕый?

ЭҺИИЛГИГЭ БИГЭ АКЫЛААТ

Бүгүн муус устар 2 күнэ. Сааскы ыраас күн чаҕылыйыаҕынан чаҕылыйан күлүмүрдээн турар. Сып-сылаас, киһи таһырдьаттан киириэн буолбатах...

Бачча ларга ОДьКХ-та аны күһүн оттор чоҕун таһыытын, үмүрүтэр кэмэ буоларын билэр буоламмын, ону сураһа киин хонтуораларыгар сырыттым. Хата, наадыйар киһим, генеральнай директоры солбуйааччы Охлопкова Валентина Ивановна кабинетыгар баар эбит. Кини боппуруоһу биэс тарбаҕын курдук билэрин уруккуттан билэрбинэн, ыйытыыларбын утары туруорбутунан бардым.

- Валентина Ивановна, оттуллар чох собуотун уруккуттан даҕаны кыайа-хото тутан кэлбитиҥ. Ол үлэҥ быйыл хайдах баран эрэрий?

- Аны кыһын тохсунньу ортотугар дылы оттуллар чохпутун былаан быһыытынан 9924 тыһ. тонналы өрүс уҥуордааҕы нэһилиэктэрбитигэр тиэрдиэхтээх этибит, ону бу муус устар 1 күннээҕи туругунан 10,112 т. толордубут. Ол иһигэр: Арбынҥа — 2000 т., II Хомустааххa — 2800 т., Фрунзеҕа — 700 т., Көбөкөҥҥө — 3800 т.

- Хайа, маладьыастаабыккыт дии. Өрүс уҥуордааҕыны барытын бүтэрбиккит. Суол алдьаныан иннинэ баттаспыккыт. Хайа тэрилтэ, кимнээх тиэйэн абыраатылар?

- Уруккуттан биһигини кытта үлэлэһэр ИП «Нератов Н.Е.», быйыл эмиэ олус үчүгэйдик үлэлээтэ. Уонна бэйэбит массыынабыт, суоппар А.П. Чирков, олус эппиэтинэстээхтик ылыммыт үлэтигэр сыһыаннаһар. Бу икки массыына 10-тан тахса тыһыынча туонналы миэстэтигэр тириэртилэр уонна утары тутатына хааччыйдылар, хааччыйа сылдьаллар.

- Оттон тиэллибит чох аны күһүҥҥэ дылы хараллыытын боппуруоһун миэстэтигэр баар олохтоох учаастактар хааччыйар инилэр?

- Хас да сыл буолла ол боппуруос — миҥниллибит дьыала. Ол өттүгэр кыһалҕа суох. Оҥоруохтара.

- Валентина Ивановна, үчүгэй хаһаайын эһиилгитин сыл инниттэн оҥосторун кэриэтэ, эһиги эһиилги кыстыгыҥ оттуга номнуо миэстэни булан хараласыбыт. Аны кыһалҕа суох. Оннук эрэ буоллун. Быйылгы кыстык үчүгэйдик түмүктэниэҕэр туох да саарбахтааһын суох. Эһиилгигэ үчүгэй акылаат ууруллубут. Барыта үчүгэй буоллун!

Андрей КОБЯКОВ, пресс-киин салайааччыта

АҔЫЙАХ ТЫЛ МИННЬИГЭС

Кулун тутар 21-22 күннэригэр КСК-ка Нам улууһун комплекснай спартакиадатын чэрчитинэн баскетболга улуус нэһилиэктэрин икки ардыларыгар хамаанданан бастыыр иһин күрэхтэһиилэрэ буолан ааста. Манна улуус нэһилиэктэриттэн барыта 14 хамаанда 131 спортсмен кытынна.

Икки күннээх сыралаах эрийсии кэнниттэн уопсай хамаанданан түмүккэ 1-кы группаҕа: Ленскэй нэһилиэк — I м., Хатыҥ-Арыы — II м., Хамаҕатта — III м. 2-с группаҕа: Түбэ — I м., II Хомустаах — II м., Никольскай — III м.

Сыл устата барыта улуус комплекснай спартакиадатыгар 18 спорт көрүҥэ киирбитэ, онтон билигин 7 көрүҥэ бүттэ. Бу 7 көрүҥ түмүгүнэн 1-кы группаҕа 15 очколаах Ленскэй нэһилиэк бастаан иһэр, 17 очколаах Хамаҕатта иккис иһэр, 18 очколаах Хатыҥ-Арыы үһүс. 2-с группаҕа 56 очколаах II Хомустаах бастаан иһэр, 80 очколаах Бөтүҥ иккис, 85 очколаах Түбэ үһүс.

И.А. УВАРОВСКАЙ - КҮРҮЛГЭН

Ааҕааччыга информация

ДЕПУТАТТАН ТУРУОРСУУЛАР

Соторутааҕыта Ил Түмэн депутата Алексей Еремеев Хамаҕатта нэһилиэгэр сырытта. Кинини нэһилиэк баһылыга И.Н. Максимов уонна Хамаҕатта орто оскуолатын директора А.Н. Дьяконов арыаллаан оскуолаларын, объектарын техническэй туругун көрдөрдүлэр, кэпсээтилэр, билиһиннэрдилэр.

Ол кэнниттэн нэһилиэк кулуубугар Алексей Ильич олохтоохтору кытта көрсөн Ил Түмэн депутаттара тугу үлэлииллэрин, тугу быһаараллары балай да сиһилии кэпсээтэ-ипсээтэ. Улууспутуттан талыллыбыт депутаттар, ханнык партияттан турбуттарыттан тутулуга суох, улуустарын быыбардааччылара туруорсар боппуруостарын, биэрбит накаастарын олоххо киллэриигэ, туруорсууга биир санаанан үлэлииллэрин туһунан эттэ.

Депутат А.И. Еремеев бу көрсүһүүгэ иһитиннэриитэ кулун тутар 11 күнүгэр улуус киин библиотекатыгар буолбут көрсүһүүгэ (ол туһунан сиһилии «Эҥсиэли» хаһыат субуотатааҕы 27-28 №-гэр тахсыбыта) майгыннырдыы оҥоһулунна. Олохтоохтор Алексей Ильичкэ араас ыйытыыны биэрдилэр, туруорсууларын, көрдөһүүлэрин эттилэр.

Үлэ ветерана Н.И. Кокорев быраҕыллыбыт бааһыналары чөл түһэрэн бурдук ыһыытын сөргүтэр үлэлэри ыытар наадатын туһунан эттэ уонна өрүс сүнньүн дириҥэтиигэ республика туох былааннардааҕын, төһө земснаряд үлэлиирин туоһуласта. А.Н. Федотов «Мөкөөт-1» саҥа кварталга гаас ситимин тартарыыга көмөлөһөрүгэр көрдөстө.

А.Н. Дьяконов (оскуола директора) саҥа оскуола тутуутун туруорсалларын, Д.Г. Шелковников кэлии дьоҥҥо 1-дии гектары босхо биэрэр табыллыбатын, сүөһүтэ суохтартан сирдэрин төнүннэттэриигэ сиэрдээх дьаһал, бэрээдэк олохтонуохтааҕын, кэтэх хаһаайыстыбаларга сүөһү төбөтүгэр субсидия көрүллүөхтээҕин туһунан эттилэр.

В.И. Эверстов (саха-французскай оскуола дир.) оскуолаҕа спортсаала суоҕунан оҕолор Нам-Дьокуускай суолун туораан нэһилиэк с/з дьарыктаныылара кутталлааҕын санатан туран, саҥа спортсаала тутуутун туруорсалларын туһунан эттэ.

В.И. Герасимов («Сэргэ» б/х баһылыга) тутаары сылдьар 100 миэстэлээх саҥа хотон тутуутугар , М.Г. Винокурова уонна И.Н. Максимов уу саҥа ситимин тартарыыга үбүлээһини көрдөрүүгэ көмөлөһөрүгэр көрдөстүлэр.

И. ИВАНОВ

Улуу Кыайыы 70 сылын көрсө

Биһиги, Нам сэлиэнньэтин 7 тыыл ветерана, биэс Хамаҕаттаттан, Хатырыктан, тыыл ветераннара холбоһон бэйэбит үтүө санаабытынан көтөҕүллэн, микроавтобус таксины наймылаһан, ыаллыы сытар Уус-Алдан улууһугар «кырдьаҕастар хайдах олороҕут?» диэн санаанан айаҥҥа кулун тутар 20-21-22 күннэригэр баран кэллибит.

Бу киэһэ Курбуһах нэһилиэгин ветераннарын кытта истиҥ көрсүһүү, холбоон концерт дьоро киэһэтэ буолла. Эмиэ «Хайыһарбытын», И.А. Бубякин бэйэтин айымньыларыттан илиинэн суруллубут хоһооннорун ырыаларын ыллаатыбыт. Эҕэрдэ сурукпутун, сувенирдарбытын биэрдибит. Курбуһах нэһилиэгин дьаһалтата биһигини батыһа сылдьан икки этээстээх саҥа таас оскуоланы, олус баай ис хоһоонноох музейдарын, сэриигэ кыттыбыт, үлэ, тыыл ветераннарыгар анаммыт пааматынньыкка киэҥ программалаах дьоро киэһэ буолан ааста.

Үһүс күммүт Бороҕонтон сарсыарда 10 чаастан туран аатырбыт Суотту бөһүөлэгэр «Доҕордоһуу» музейга кэллибит. Манна Бороҕон сэлиэнньэтин дьаһалтата эрдэ «Нам сэлиэнньэтин ветераннарын көрсүҥ» диэн биллэрбит этэ. Ол иһин музей администрацията биһигини аара көрүстэ уонна 12 киһини босхо «музей территориятын киирэн ыксаабакка көрүҥ» диэн эйэҕэстик көрүстэ. Эмиэ бу олус үчүгэй сыһыантан биһиги мах-

АЛАМАҔАЙДАРЫТТАН ОЛУС ҮӨРДҮБҮТ

Кулун тутар 20 күнүгэр ыраах кытыы сытар Курбуһах нэһилиэгэр ыалдьыттаатыбыт. Манна нэһилиэк баһылыга Г.Г. Бурнашев, ветераннар сэбиэттэрин председателэ М.М. Бурнашева көрүстүлэр. Саҥа тутуллан бүппүт Окоемовка диэн учаастакка КСК дьиэтин тутан аһа сылдьар сирдэригэр ыалдьыт буоллубут.

Курбуһах нэһилиэгэр кырдьаҕастар интернат дьиэлэригэр истиҥ көрсүһүүгэ директор В.В. Аммосов көрсөн манна сытааччылары кытта эйэҕэс кэпсэтии буолла. Сытааччыларга «Хайыһар» диэн ырыабытын ыллаан, баян доҕуһуоллаах хас да музыкальнай нүөмэрдээх концерт көрдөрдүбүт. Олус үчүгэй тэрээһиннээх, чахчы да, кырдьаҕастарга кыһамньы баарын көрөн сөхтүбүт. В.В. Аммосов чахчы талааннаах салайааччы эбит диэн астынныбыт.

тыыннаах сибэкки уурдубут.

Иккис күммүтүгэр Бороҕоҥҥо кэллибит. Улуус уонна нэһилиэк дьаһалтата олус эйэҕэс, истиҥ кэпсэтиилээх көрсүһүү оҥордо. Төһө да субуота, өрөбүл күннэр буолбуттарын иһин, улуус дьаһалтатыттан Н.Н. Бурнашев, улуус ветераннарын сэбиэтин председателэ И.С. Калининскай собуйааччытынаан М.Е. Фоминалыын арыаллаатылар. Эҕэрдэ сурук, сувенир туттардыбыт. Ленскэй нэһилиэк баһылыга А.Г. Новгородов эҕэрдэ суругун уонна сувенирдары ыыппытын туттардыбыт. Бороҕон сэлиэнньэтигэр «Геройдар аллеялара» диэн баар, онно 8 пааматынньыкка тыыннаах сибэкки илдьибиппитин уурдубут.

Киэһэтин Майаҕас диэн бөһүөлэккэ ветераннары кытта иһирэх көрсүһүү буолла. Эмиэ «Хайыһарбытын» ыллаан, сувенирдарбытын атастаһан, улахан тал тылларын эттибит.

Дьиҥинэн, биһиги сорукпут Мэҥэ-Хаҥалас — Уус-Алдан сирдэринэн сылдьан кэлэр санаалаах этибит. Ол кэпсэтиитэ сатаан ыытыллыбата, эрэммит киһибит сибээһи олохтооботох этэ. Ол да буоллар Уус-Алдан улууһун дьаһалтатын тэрээһинэ үчүгэйэ, дьоно-сэргэтэ аламаҕайа биһигини сөхтөрдө, үөртэ.

Биһиги илдьэ сылдьыбыт суоппарбыт Гоголев Романҥа улахан махтал. Бу курдук, эн сааһырбыт дьоҥҥо эйэҕэс сыһыаннаах буол. Дьону таһар эппиэттээх үлэҕэр айаныҥ суолугар ситиһиилээх буол. Айаныҥ суола куруук көнө, сырдык буоллун диэн ветераннар ааттарыттан алгыыбын.

В. КОЛЕСОВ, Ленскэй нэһилиэк ветераннарын сэбиэтин председателэ

Улуус баһылыгын колонката

ААСПЫТ НЭДИЭЛЭҔЭ

Ааҕааччы, дорообо!

Дьокуускайга улуус Күннэрэ былаан быһыытынан бары тэрээһиннэрэ болдьоммут кэмигэр ыытылыннылар, биир дойдулаахтарбыт кэлэн ыалдьыттаан бардылар. Бу Күннэргэ кыттыыны ылбыттар тэрээһин уонна ис хоһоонун өттүнэн сэргээбиттэрин биллэрдилэр. Ити үчүгэй. Сыллата республика бары улуустара киин куоракка анал тэрээһиннэри ыыталлара үтүө үгэскэ кубулуйда.

Ол эрэн төгүрүк сыл биир-икки күнүгэр итинник тэрээһини ыытан баран уоскуйар татым буолуоҕа, тоҕо диэтэргит, Дьокуускайга Намтан төрүттээх хас эмит сүүһүнэн дьон, ыаллар бааллар, сорохтор дьалты тутталлара кистэл буолбатах. Онон, «Нам» түмсүү нөҥүө, нэһилиэктэр түмсүүлэрин кытыннаран биир дойдулаахтарбыт киэҥ эйгэлэрэ улууспут үлэтигэр хамнаһыгар, инники кэскиллээх былааннарыгар быһаччы сыстан, ким туох кыахтааҕынан, дьоҕурдааҕынан үлэлэһэллэрин ситиһиэхпитин наада.

Маныаха үлэ көрүҥэ элбэх, саамай сүрүнэ, мин саныахпар, Дьокуускайга уонна республика таһыгар үрдүк үөрэҕи бүтэрэн кэлбит оҕолорбут араас улахан тэрилтэлэргэ, ведомстволарга, республика салайар структураларыгар кыра дуоһунастартан саҕалаан үлэҕэ киирэн сөптөөх карьера оҥороллоругар, онтон сиэттэрэн улахан үлэһит буолан төрөөбүт улуустарын кытта сибээһи быспаттарыгар, дойдуларыгар көмө-тирэх буолалларыгар улахан болҕомтону уурарбыт эрэйиллэр. Бу үлэ улууска ким да баһылык буолбутун иннигэр биир ситимнээхтик уонна кэлимник бараарын хааччыйдахпытына бары өттүнэн туһалаах уонна көдьүүстээх буолара саарбахтаммат. Оннук үлэни саҕалыыр уолдьаста.

Александр АТЛАСОВ

Бу — интэриэһинэй!

КҮӨЛЛЭРТЭН ӨРҮС БАЛЫГЫН СОМСУОХТАРА

Соторутааҕыта «Фрунзе нэһилиэгэ» МТ баһылыга И.Г. Ядрихинскай биһиги редакциябытыгар кэлэн биир үтүө сонунун билиһиннэрдэ.

Ол курдук, ааспыт ый бүтүүтэ М.К. Аммосов аатынан ХИФУ естественнэй наукаларга институтун зоология фундаментальнай-прикладной кафедратын доцена, биологическай наука кандидата Матвей Матвеевич Тэптиргээнэп үөрэтэр устудьуоннарыныын уонна балыгы үөскэтиинэн дьарыктанар «Нордрегионпродукт» ХЭО директорын солбуйааччыта Василий Герасимович Винокуровтыын Фрунзеҕа тахсаннар Чагда 3 күөлүн (Дириҥ күөл, улахан, аччыгый Нэлимчэхтэр) чинчийбиттэрин кэпсээтэ. Бу эбэлэр олохтоохторго урут уруккуттан даҕаны алыһардаахтарынан биллэллэр эбит.

Чинчийээччилэр уу боруобатын ылан, эбэлэр тайаан сытар сирдэрин-уоттарын көрөн-истэн баран «кырдьык да, бу күөллэргэ өрүс балыгын ыытан үөскэтэн көрүөххэ син эбит» диэн санааҕа кэлбиттэр.

Учуонайдар ылбыт боруобаларын кафедраларын лабораториятыгар илдьэн өссө төгүл сиһилии чинчийиэхтэрэ, үөрэтиэхтэрэ уонна чинчийиилэрэ тугу көрдөрбүтүн олохтоох дьаһалтаҕа биллэриэхтээхтэр.

Өскөтө анализтар түмүктэрэ үчүгэй буоллаҕына, институт кафедрата, «Нордрегионпродукт» ХЭО уонна Фрунзе нэһилиэгин дьаһалтата бу салааҕа биирги үлэлээһин туһунан Сөбүлэһии түһэрсэн үлэлиэхтэрэ. Оччотугар ити күөллэргэ балыктыырга тоҕоостоох буолуоҕа, өрүскэ киирбэккэ чугас сиртэн эбэ быйаҥын сомсуохтара.

Бу бырайыак олоххо киирдэҕинэ, нэһилиэк социальнай-экономическай сайдыытыгар улахан тирэх буолуо диэн Иван Гаврильевич эрэнэр.

И. ИВАНОВ

Нам улууһа — спорт түһүлгэтэ

ДЭЛЭЙ БИРИИСТЭЭХ КҮРЭХТЭҺИИ

Кулун тутар 21 күнүгэр Модут нэһилиэгэр Нам оройуонун саахымакка 4 төгүллээх кыайыылааҕа С.Н. Колесов кэриэһигэр бэһис төгүлүн саахымакка аһаҕас күрэхтэһии буолан ааста. Манна Көбөкөнтөн, Бөтүҥтэн, Хамаҕаттаттан, Намтан уонна олохтоохтортон саахымакка биирдиилээн бастыыр иһин күөн көрүстүлэр.

60-гар диэри саастаахтарга үс бастакы миэстэни Иван Гуляев, Анатолий Васильев, Алексей Попов (бары модуттар) үллэһиннилэр. 60-тан үөһэ саастаахтарга олохтоохтортон Ион Васильев бастаата, иккискэ Василий Сыроватскай, үһүскэ Илья Еремеев (Нам) тигистилэр. Дьахталларга түмүк манньык буолла: Людмила Пермякова (Модут), Розалия Егорова (Нам), Ольга Сивцева (Бөтүҥ).

Кыайыылаахтар, призердар бары мэтээллэринэн, грамоталарынан уонна бириистэринэн наҕараадаланнылар. Атын саахыматчыттар анал бириистэргэ эмиэ тигистилэр.

Саахымакка сүрүн спонсорынан С.Н. Колесов Дьокуускай куоракка олорор кыыһа Наталья Сергеевна Колесова буолла. Кини наҕараадалааһын кэмигэр саахыматы таптааччыларга, кыайыылаахтарга ситиһиилэри, күрэхтэһиигэ кытта туралларыгар баҕарда, аҕатын аатынан турниры тэрийэн ыытар И.И. Васильевка, кини кэргэнигэр ветераннар сэбиэттэрин председателигэр Д.И. Ядрихинскаяҕа, олохтоох дьаһалтаҕа, аҕатын доҕотторугар махталын тиэртэ.

Бу күрэхтэһиигэ спонсордарынан олохтоох дьаһалта (баһ. Г.Н. Шамаев), үөрэх тэрилтэлэрин профкома (предс. А.Г. Шарапов), улуустааҕы историко-этнографическай музей (дир. А.И. Копырин), аймахтара, доҕотторо А.А. Попов, В.К. Колесов, Намтан В.Д. Попова уо.д.а. буоллулар. Саахыматчыттар эһиил үгэскэ кубулуйбут саахымат 6-с күрэҕэр көрсүөх буолан тарҕастылар.

Касьян ОЛЕСОВ, күрэхтэһии кылаабынай судьуйата

Слова благодарности

ВЬЁТСЯ ШКОЛЬНАЯ ТРОПИНКА...

Учитель!
Он всегда в дороге —
В заботах, поисках, тревоге —
И никогда покоя нет.
Он сам себя всех строже судит
Он весь земной, но рвется ввысь
Не счесть, пожалуй, сколько судеб
С его судьбой переплелись.

У каждого из нас в памяти своя школьная тропинка. Проходят годы, и она становится большой дорогой длиною в жизнь. И очень важно, кто идёт рядом, кто открывает человеку окно в этот удивительный мир. И увлечь его, повезти за собой может только профессионал своего дела. И именно таким человеком является наша Саргылана Николаевна. Научить читать, писать, считать - какой это огромный, напряжённый труд! Ведь важно не только сформировать у детей определённые знания, умения и навыки, но и раскрыть способности каждого, развить желание учиться, воспитать устойчивый интерес к познанию, ощущение радости открытия мира.

Для многих из них она является не только первой учительницей, но и второй мамой. Строгая, требовательная, но вместе с тем чуткая и душевная, она находит «ключик» к сердцу каждого ученика. Все её уроки можно назвать открытыми. Они проходят на высоком профессиональном уровне.

Главное педагогическое кредо Саргыланы Николаевны - это духовное развитие и воспитание личности. Её дети научены ценить дружбу, с уважением относиться друг к другу, старшим.

Заслуживает внимания её опыт работы по применению цифровых образовательных ресурсов, которые позволяют создать благоприятный психологический и эмоциональный климат учебных занятий, повышают мотивацию обучения. Вместе с учителями методического объединения начальных классов ею созданы такие ЦОРы, как: «Человек – творец своего здоровья», «Чаҕылхай Максим», «ФГОС. В помощь учителю».

Постоянно совершенствуя свои знания, умения, мастерство, подаёт пример творческого отношения к любимому делу. Она является добрым советчиком и мудрым наставником для молодых учителей, помогает, убеждает, поддерживает, вселяя уверенность в свои силы.

Секрет успеха Саргыланы Николаевны прост: любить детей, жить жизнью своих учеников. Творческий подход к работе, увлеченность делом, любовь к детям являются залогом достижений учащихся. Каждый год учащиеся Саргыланы Николаевны принимают активное участие в научно-практических конференциях. Так, на 1 республиканских Угловских чтениях, Хастаева Сима с докладом «Вредные привычки младших школьников» заняла 2 место; на улусной НПК «Ступеньки в науку» доклад «Маленькие друзья» Новгородовой Алины занял 2 место.

Ее ученики постоянно участвуют в международных и всероссийских олимпиадах и конкурсах. В I Всероссийской предметной олимпиаде младших школьников «ЭМУ- эрудит», по математике, Хастаева Сима заняла 3 место в регионе, по литературе – Софронов Мичил – 3 место в регионе.

В Международном игровом конкурсе по английскому языку «Британский бульдог», Хастаева Сима – 2 место в регионе; в республиканской дистанционной математической олимпиаде Голиков Байдам, Хастаева Сима награждены Дипломом 2 степени, Попова Наташа – Дипломом 3 степени; в 2014г году во II туре Всероссийской олимпиады учеников-занковцев ученики нашей школы заняли командное 1 место.

Саргылана Николаевна из числа тех учителей, чьим опытом интересуются педагоги и социальные-педагоги улуса. Она активно участвует на научно-практических конференциях, на педагогических чтениях разного уровня. Так, на научно-практических конференциях «Начальное и предшкольное образование: стратегия партнерства» и «Развитие системы образования Намского улуса в условиях мультикультурной среды» провела мастер-класс, на республиканских проблемных курсах «Нестандартные уроки как фактор развития креативных способностей учащихся» дала открытый урок по по математике «Знакомство с дробями», провела мастер-класс «Метаметодика как формирование нравственных качеств у младших школьников». Курсанты отметили умелую организацию процесса познания на высоком уровне трудности, самостоятельность поиска знаний на уроках, доброжелательное общение между детьми и учителем, поддержку и помощь родителей. На X республиканской научно-практической конференции «Новые технологии в образовании: расширяя горизонты» представили электронное пособие «Человек – творец своего здоровья». На научно-практической конференции «Информационные технологии в образовании», на которой электронное методическое пособие «В помощь учителю» отмечен благодарственными письмами Министерства образования РС(Я) и ИПКРО.

Саргылана Николаевна прекрасная мать, жена, хозяйка большой дружной семьи. Муж Афанасий Дмитриевич Тарский известный врач – хирург, специалист высшей категории ГБУ РС(Я) республиканской больницы №3. Сын Дима, ученик 9 класса гуманитарного цикла Намской улусной гимназии, спортсмен, олимпиадник. Дочь Нарыйаана, ученица 5 класса Намской СОШ №2, активистка, хорошистка учебы, любит танцевать. Она участница лучшей танцевальной группы «Ручеёк» ДШИ, которая неоднократно становилась лауреатом, дипломантом различных региональных, республиканских конкурсов.

Искусство воспитания заключается в том, что воспитывать можно только на собственном примере. Учитель – это тот, кто любит и понимает детей, всегда может прийти на помощь в трудной ситуации. Для своих воспитанников он настоящий друг, искренний помощник и мудрый советчик.

Пусть школьная тропинка нашей Саргыланы Николаевны ещё долго вьется по лабиринтам школьной страны, а её воспитанники радуют своими успехами.

Её неустанная учительская деятельность станет неоценимым вкладом в сфере обучения и воспитания подрастающего поколения.

МО учителей начальных классов МБОУ НСОШ №2

(Печатается на платной основе)

Үчүгэйи үтүктүөххэ, үөдүтүөххэ, үксэтиэххэ

КӨБӨКӨН: ВЕТЕРАННАРЫН, БАСТЫҤНАРЫН ЧИЭСТЭЭТИЛЭР

Ааспыт нэдиэлэҕэ үлэ-үөрэх аргыстаах, үүнэр-сайдар ыччаттаах, дьоһун үлэһит дьонноох, ырыаҕа ылламмыт, хоһооҥҥо хоһуллубут, номоххо кэпсэнэр улуу Тараҕана эбэлээх Көбөкөҥҥө кэрэни кэрэһэлиир, инникини түстүүр, бар дьону түмэр «Нэһилиэк күнэ» олус бэркэ тэриллэн сэргэхтик, өрө көтөҕүллүүлээхтик ытылынна.

Көбөкөннөр нэһилиэктэрин Күнүн бэлиэтиир буолбуттара хаһыс да сыллара. Онон бу тэрээһини дьон-сэргэ кэтэһэр, маны тэрийиигэ олохтоохтор көхтөөхтүк кыттар буолбуттарын сэргээтим.

Олохтоохтор, ыалдьыттар улуу олоҥхоһуппут П.П. Ядрихинскай-Бэдьээлэ аатынан, иллэрээ сыл саҥардыллан иһэтаһа, саҥа тутуллубут дьиэттэн туох да итэҕэһэ суох таһааламмыт, олус тупсаҕай көстүүлэнэн дьэндэйэн турар, киэҥ-куоҥ, сырдык-сылаас культура-сынньалаҥ киинигэр бэлиэ күн дьоро киэһэтигэр тоҕуоруһа мустубуттар.

Сыана кэтэҕэр тардыллыбыт экраҥҥа слайданан Көбөкөн нэһилиэгин кэрэ айылҕата, биллиилээх дьоно, тэрилтэлэр үлэлэрин-хамнастарын көрдөрөр араас сюжеттар музыка фоннаах көрдөрүлүннүлэр. Иилээнсаҕалаан ыытааччылар нэһилиэк туһунан номоҕу, Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриигэ сэрилэспит, тыыннарын биэрбит, тыылга Кыайыыны уһансыбыт биир дойдулаахтарын туһунан кэпсээтилэр, хоһооннору аахтылар. Ол кэнниттэн сыанаҕа оҕолор тахсан үҥкүүлээтилэр, ырыаһыттар ансамбллара Көбөкөн туһунан ырыаны ыллаан дьиэрэттэ.

Көбөкөн нэһилиэгин баһылыгын солбуйааччыта, СР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, РСФСР үөрэҕириитин туйгуна П.Р. Михайлов бар дьонун эҕэрдэлээтэ, нэһилиэгин айар-тутар үлэтин сырдатта уонна нэһилиэк общественнай, культурнай, спортивнай олоҕун актыбыыстарыгар, үлэҕэ-үөрэххэ, хаһаайыстыбаны көрөн-истэн олоруугa үрдүк көрдөрүүлээх, бастыҥтан бастыҥ дьонугар, номинацияларга бастаабыттарга наҕараадалары туттартаата. Ол курдук, бастыҥтан бастыҥнарынан ааттаннылар:

- «Бастыҥ дьиэ кэргэн» - Надежда, Николай Бурнашевтар;
- «Бастыҥ спортсмен» - Мария Лукинова;
- «Бастыҥ ыччат» - Надежда Иванова;
- «Бастыҥ хаһаайыстыба» - Алексей Лукинов;
- «Бастыҥ общественник» - Светлана Романова;
- «Бастыҥ тэрилтэ» - «Эрэл» о/с (сэб. Н.Е. Габышева);
- «Бастыҥ урбаанньыт» - Афанасий Слепцов.

Кыайыылаахтары, бар дьонун, ыалдьыттары нэһилиэк бастыҥ ырыаһыта Илларион Пестеров ырыанан эҕэрдэлээтэ.

Петр Романович үөрүүлээх түгэҥҥэ мустубуттарга нэһилиэк гербэтэ уонна былааҕа СР геральдическай сэбиэтинэн бигэргэммитин туһунан үөрүүлээх сонуну иһитиннэрдэ уонна СР Государственнай Мунньаҕын (Ил Түмэн) Махтал суругун Кирилл Матвеевка, нэһилиэк дьаһалтатын Бочуотунай грамотатын Г.К. Ядрихинскайга, А.П. Бурнашевка, И.С. Федотоваҕа, М.П. Матвеевка, А.А. Неустроеваҕа, И.И. Пестеревкэ, А.К. Бугаеваҕа, онтон өйтөн суруйуу куонкуруһугар бастаабыт Иванна Потаповаҕа (4-с кыл.), Валя Ликачеваҕа (6-с кыл.) Махтал суруктары уонна сертификаттары, Егор Егорович Орловка уонна Наталья Лаврентьевна Жирковаҕа «Көбөкөн нэһилиэгин Ытык киһитэ» бэлиэлэри, тыыл, үлэ ветераннарыгар: И.С. Лукиновка, В.Н. Дьяконовка, М.Е. Григорьеваҕа, Н.Н. Григорьевка, С.С. Степановка, П.Н. Потаповаҕа «1941-1945 сс. Аҕа дойду Улуу сэриитигэр Кыайыы 70 сыла» диэн мэтээли, сэрии кэминээҕи оҕолорго РФ коммунистическай партията анаабыт «Сэрии оҕолоро» диэн өйдөбүнньүк мэтээли: В.Н. Дьяконовка, И.С. Лукиновка, З.Н. Никифороваҕа, Н.Н. Григорьевка, Н.А. Корниловка, А.С. Ядрихинскаяҕа, Р.С. Андросоваҕа, Е.Г. Петроваҕа, А.С. Бугаевка, Д.В. Пудоваҕа, Е.Н. Рехлясоваҕа, Е.Д. Захароваҕа, П.С. Бугаевка, К.В. Бугаеваҕа, П.В. Дьяконоваҕа, П.Н. Потаповаҕа, А.В. Румянцеваҕа, Т.Ф. Парниковка, А.И. Винокуроваҕа туттартаата.

Улуус баһылыгын тутуугa солбуйааччыта С.С. Матвеев биир дойдулаахтарын эҕэрдэлээн баран оҕо саадын сэбиэдиссэйиигэр Зоя Егоровна Бугаеваҕа уонна Елена Васильевна Петроваҕа «Нам улууһа» МТ баһылыгын Бочуотунай грамоталарын уонна сэмэй бэлэхтэри туттарда.

Төрөөбүт Көбөкөннөрүн бу үөрүүлээх күнүгэр мааны ыалдьыт быһыытынан ыҥырыллан кыттыыны ылбыт Нам улууһун Ытык дьоно: В.А. Колесов, Р.С. Охлопков, С.С. Матвеев уонна Степан Степанович бииргэ төрөөбүт эдьиийэ Римма Степановна (Мэҥэ-Хаҥалас, экономист), балта Евдокия Степановна (быраас) кэргэнинээн И.И. Долгуновтуун (Амматтан) биир дойдулаахтарын эҕэрдэлээтилэр, кытаанах доруобуйаны, үгүс ситиһиилэри, дьолу-соргуну баҕардылар.

Улууспут дьонугар-сэргэтигэр билиһиннэрэр буоллаххa, Матвеевтар бу нэһилиэккэ холкуос, сопхуос үлэтигэр элбэх сыратын биэрэн үлэлээбит Февронья Егоровна Матвеева — Герой Ийэ төрөппүт оҕолоро. Кинилэр бары бу нэһилиэккэ күнү көрбүттэрэ, оҕо саастара ааспыта. Бары атахтарыгар туран, араас идэлэнэн, дьиэ-уот тэринэн, оҕо-уруу тэнитэн Сахаларын сирин араас улуустарыгар этэҥҥэ үлэлии-хамсыы, айа-тута сылдьаллар.

Бу үтүө, сырдык, амарах санаалаах дьон 15 сыллааҕыта, Улуу Кыайыы 60 сылын бэлиэтиир үбүлүөйдээх сылга, «үбүлүөйдээх сыл ахсын сэрии оҕолоругар, дойдубут дьонугар, бииргэ төрөөбүттэр ааттарыттан бэлэх оҥоруоҕуҥ» диэн биир санааҕа кэлбиттэр уонна күн күбэй ийэлэрин кытта дойдуларыгар кэлэн 40-тан тахса ветераҥҥа сэмэй бэлэхтэрин туттарбыттар.

Онтон ыла бу үгэстэрин күн бүгүнүгэр дылы тута, салгыы сылдьаллар. Быйыл эмиэ Степан Степановичтаах төрөөбүт нэһилиэктэрин үөрүүлээх күнүгэр кэлэн ытыктыыр, сүгүрүйэр дьонноругар, тыыл, үлэ ветераннарыгар, бу дьоро киэһэҕэ кыайан кэлбэттэргэ дьиэлэригэр сылдьан, тыыннаах сибэккилэри, истиҥ-иһирэх тыллардаах Махтал суруктары, бэлэхтэри туттаран олус долгуттулар, үөртүлэр.

Нэһилиэк тэрилтэлэрин, түөлбэлэрин салайааччылара бастыҥ үлэһиттэригэр, түөлбэ олоҕор көхтөөхтүк кыттар дьонноругар бэйэлэрин наҕараадаларын үөрүүлээх быһыыгамайгыга туттардылар.

Наҕараадалар, эҕэрдэлэр быыстарыгар нэһилиэк бастыҥ ырыаһыттара: Кирилл Матвеев (11-с кыл. үөрэнээччитэ, республикатааҕы ырыа куонкуруһун хас да төгүллээх лауреата, гран-при хаһаайына) уонна дьахталлар ансамблларын бэртээхэй ырыаларынан көрөөччүлэри сэргэхситтилэр.

Дьоро киэһэ үөрүүлээх түһүмэҕэ «Күндү дойдум Көбөкөн» диэн ырыаны хор уонна саалаҕа олорооччулар бииргэ ньиргиччи ыллааһыннарынан уонна тэрээһини иилээн–саҕалаан ыытааччылар: «Өрүүтүн биир сомоҕо буолан дойдубут чэчирии сайдарын туһугар таһаарыылаахтык үлэлиэҕиҥ-хамсыаҕыҥ, күндү дойдубут Көбөкөн барахсан аатын ааттата сылдьыаҕыҥ! Үйэттэн үйэҕэ үүнэ, сайда, кэҥии, бар дьоҥҥун ыҥыра-угуйа тур, күндү дойдубут Көбөкөн!» - диэн ыҥырыыларынан түмүктэннэ.

Көбөкөн үлэһит, инникигэ эрэллээх, дьоһун-мааны, ыалдьытымсах дьоно ытыктыыр кырдьаҕастарын, мааны ыалдьыттарын балаҕаннарыгар ыҥыран күндүлээтилэр. Манна толору астаах остуол тула олорон истиҥ-иһирэх кэпсэтии тэнитилиннэ. Баҕа санаа бастыҥа, кэрэ санаа кэскиллээҕэ этилиннэ, Ытык кырдьаҕастарбыт ахтыыларын, сүбэлэрин, алгыстарын иһиттибит.

И. ИВАНОВ

ИҺИРЭХ ТЫЛЛАР

Тапталлаах күн күбэй ийэбитин, эйэҕэс эбэбитин **АЛЬБИНА ГЕОРГИЕВНАНЫ**, амарах тойон аҕабытын, эһэбитин **ИННОКЕНТИЙ ЗАХАРОВИҺЫ!**

Ыал буолан олорбуккут 50 сылынан — кыһыл көмүс өрөгөйдөөх сыбаайбаҕытынан ис сүрэхтэн тахсар сахалыы сайаҕас тылынан истиҥ эҕэрдэбитин аныыбыт!

Биһигини, күнү көрдөрбүт оҕолоргутун, сиэннэргитин, бүөбэйдээн, иитэн-үөрэтэн, такайан бэйэбит суолбутун-ииспитин булунан, олохпутун дьаһанан тэринэн олорор, дьон оҥорбут бары үтүөҕүтүн мэлдьи өйдүүбүт, эһиэхэ сүгүрүйэн махтанабыт. Бэйэбэйэҕитигэр нарын сыһыаҥҥыт, үлэҕэ ситиһиигитинэн киэн туттабыт, үөрэбит.

Күндү ийэбитигэр, аҕабытыгар чэгиэн-чэбдик, саха алмааһыныы кытаанах доруобуйаны, сүрэххит сылааһынан, майгыгыт мааныытынан, дууһаҕыт ырааһынан аймах-билэ дьоҥҥутун угуттаан өссө да уһуннук олороргутугар баҕарабыт.

Эһигиннэн киэн туттабыт, холобур оҥостобут, таптыыбыт.

Оҕолоргут Виктор, Ульяна, Александр, Сардаана, Анатолий, Лена дьиэ кэргэттэрэ

Кулун тутар 27-с күнүттэн 28-с буолар түүн 1984 сылга тутуллубут Нам техникумун спортивнай саалата баһаарга былдьанна. Ол курдук, тренерскэй хос, тустуук саалата, тренажернай хос, барыта 702 квадратнай миэтэрэ күл-көмөр буолла. Туох баар спортивнай инвентарь, мал-сал барыта уокка былдьанна.

Техникуммутугар билигин республика 30 оройуонуттан 267 устудьуон үөрэнэр, 14 көрүҥ араас спортивнай куруһуоктар, секциялар үлэлии турбуттара. Баһаар түмүгэр оҕолорбут үөрэнэр, дьарыктанар сирдэрэ суох буолла.

Убаастабыллаах биир дойдулаахтарбыт, выпускниктар! Күн киһитэ көмүскэс, Айыы киһитэ аһыныгас! Саалы чөлүгэр түһэрэргэ, инники көлүөнэ сайдарыгар күүс-көмө буолуоххут диэн бүк эрэллээхпит. Бары биир сомоҕо буолан саҥа спортивнай саала тутуллуутугар бэйэҕит кылааккытын, ким төһө кыахтааҕынан киллэрэргитигэр көрдөһөбүт!

ГБПОУ РС(Я) «Намский техникум» л/с 20076017168
ИНН 1417002323/141701001
678386 п. Графский Берег, ул. Советская, 20 Намского улуса РС(Я)
р/с 40601810100003000001
ГРКЦ НБ РС(Я) Банка России г. Якутск БИК 049805001
ОГРН 1021400755881
КБК 07600000000000000180
Директор Жирков Ньургустан Михайлович
namslic@cibsakha.ru; pl2upr@mail.ru

Нам техникумун коллектива

КУПОН

® **Продаем** картофель вкусный отборный. Доставка бесплатно по: с. Нам, Хамагатта, Аппаны, Никольцы.

Тел. 89248715531

Предъявителю купона скидка — 50 руб. Купон не суммируется.

® Өскөтүн эн сахалыы баахыланан дьиэ кэргэнҥгин күндүлүөххүн баҕарар буоллаххына, Таатта ууһун оҥорбут сахалыы баахыла тимирэ атыыга таҕыста. «Олоҥхо» атыы дьиэтиттэн (Чернышевскай уул. 6-та) кэлэн ылыаххын сөп. Ону таһынан хотугу хаамыы тайаҕа баар.

Төрүт уу, Төрүт ас, Төрүт салгын — Толору түстэммит үйэлээх олох.

Тел. 89142274971

Ытыктабыллаах хотугу хаамыыны сэргээччилэр, эһигини бу муус устар ый 12 күнүгэр, өрөбүлгэ, күнүс 2 чаастан М.К. Аммосов аатынан киин түһүлгэҕэ ыҥырабыт.

Программаҕа:
* Маастар-кылаас;
* Хотугу хаамыыга Нам улууһугар түмсүү тэрийии;
* Араас ыйытыктар.

Билсэр тел. 89142274971

® **Продается** зем. участок 12 соток с каркасным домом 6х8 в с. Намцы (имеется свет), а также продаем 2 морозильника лари (размер выс. — 87,5 см., шир. — 94,5 см., глуб. — 64 см., работали 6 мес., имеется гарантия).

Тел. 89841089983

Куплю усадьбу ближе к центру.

Тел. 89644239716

РАСПОРЯЖЕНИЕ
от 02.04.2015 г. №578-р
О мерах по охране лесов от пожаров на территории МО «Намский улус» в 2015 году

В соответствии с Лесным кодексом Российской Федерации, Постановлением Правительства Российской Федерации от 30 июня 2007 года №417 «Об утверждении Правил пожарной безопасности в лесах», в целях обеспечения охраны лесов на территории Республики Саха (Якутия) от лесных пожаров в 2015 году, постановлением Правительства Республики Саха (Якутия) от 14.03.2015 г. №58 «О мерах по охране лесов от пожаров на территории Республики Саха (Якутия) в 2015 году», и на основании протокола №6 заседания улусной комиссии по ГО ЧС и ПБ МО «Намский улус» от 15.03.2015 года, распоряжаюсь:

Назначить руководителем оперативного штаба по борьбе с лесными пожарами заместителя главы улуса, управляющего делами администрации Степанова Н.Н.

Оперативным штабом по борьбе с лесными пожарами закрепить 311 кабинет администрации МО «Намский улус».

Рекомендовать Главам муниципальных образований поселений:

- в срок до 06.04. 2015 г. подготовить и принять НПА по пожароопасному сезону на 2015 год;
- в срок до 06.04. 2015 года создать оперативные штабы по борьбе с лесными пожарами;
- осуществлять подготовку и содержание в готовности необходимых сил и средств для защиты населения и территорий от чрезвычайных ситуаций, обучение населения способам защиты и действиям в этих ситуациях, создать резервы финансовых и материальных ресурсов для ликвидации чрезвычайных ситуаций;
- подготовить посадочные площадки для вертолетов в каждом населенном пункте поселений;
- подготовить и установить аншлаги, памятки, листовки по охране лесов от пожаров на территории населенных пунктов МО «Намский улус»;
- приобрести средства (РЛО - ранцевые лесные огнетушители по 10 шт.), ручные орудия и т.д.) для тушения лесных пожаров;
- населенным пунктам, примыкающим к лесным массивам (с. Тастах, с. Искра, с. Салбан, с. Тюбятцы, с. Кобяконцы, с. Хатас) в срок до 06.04.2015 г. предоставить в отдел ОНД Намского улуса паспорт безопасности населенного пункта;
- с. Тастах, с. Искра, с. Салбан, с. Тюбятцы, с. Кобяконцы, с. Хатас в срок до 15.04.2015 года обеспечить противопожарное обустройство населенных пунктов и объектов экономики, непосредственно прилегающих к лесным массивам и предоставить План мероприятий по эвакуации населения в пункты временного размещения и отгону крупного рогатого скота, лошадей домашних животных в заранее подготовленные места в пожароопасный период 2015 г.;
- обеспечить соблюдение порядка установление сроков проведения сельскохозяйственных палов и порядка информирования о проведении сельскохозяйственных палов в соответствии с Правилами проведения сельскохозяйственных палов, утвержденными постановлением Правительства РС (Я) от 17.05.2012 г. №210, по предоставленным заявкам в ГКУ РС (Я) «Намское лесничество» с указанием территорий, сроков проведения и назначением ответственных лиц на островах р. Лена и р. Алдан;
- провести с населением соответствующую разъяснительную работу о мерах пожарной безопасности и действиях в случае пожара;
- провести лекции и беседы гражданами, выступления в средствах массовой информации о необходимости бережного отношения к лесам, соблюдения правил пожарной безопасности административной и уголовной ответственности;
- принять первичные меры по пожарной безопасности внутри наслегов;
- организовать рейды и посты совместно с сотрудниками полиции, лесхоза, экологии, во время охоты, во всех наслегах и закрепленных за ними территориях.
- проверить боеготовность ДПК и приспособленной техники для пожаротушения;
- осуществить расчистку территорий наслегов от валежа, сухой травы и других легковоспламеняющихся предметов;
- проверить работоспособность систем оповещения людей в случае ЧС;
- информацию о проделанной работе представлять в отдел ГО и ЧС Администрации улуса (Гл. специалист Соловьев В.Ю.), каб.100 и по факсу 42-508.

4. И.о. заместителя Главы улуса по экономике и финансам (Лихановой А.А.), в соответствии Постановления Правительства Республики Саха (Якутия) от 14.03.2015 г. №58 «О мерах по охране лесов от пожаров на территории Республики Саха (Якути) в 2015 году», выделить финансовые средства для создания резерва ГСМ согласно приложению №2 к настоящему постановлению, бензин А-76 15 тонн, дизельное топливо 15 тонн.

5. Председателю Уполномоченного органа по размещению муниципального заказа МО «Намский улус» (Чиркова Г.Н.), в срок до 1 мая 2015 г. провести торги на поставку ГСМ.

6. Главному специалисту ГО и ЧС (Соловьев В.Ю.), поставить вышеизложенный объем ГСМ в резерв до особого распоряжения главы улуса.

7. Директору НФ «Нам» НВК «Саха» (Шишкин Г.П.), главному редактору газеты «Энсиэли» (Касьянов В.Г.), начальнику ГКУ РС (Я) «Намское лесничество» (Жирков М.С.), директору Намского участка ГАУ «Якутлесресурс» (Сыромятников И.Е.) - с 15 апреля по 20 сентября 2015 г. совместно провести профилактические мероприятия по охране лесов от пожаров, своевременно оповещать и информировать население о лесопожарной обстановке, о требованиях пожарной безопасности при посещении гражданами мест отдыха, расположенных в лесных массивах, и при приведении хозяйственных работ на дачных участках и о пожарной обстановке через СМИ.

8. Рекомендовать ММО МВД России «Намский» в период пожароопасного сезона организовать передвижные посты на следующих участках в пожароопасный период.
- 42 км автотрассы Якутск-Намцы;
- местность «Санников подъем» автодороги Намцы- Тастах;
- 7 км автодороги Намцы - Булус.

9. Рекомендовать руководителям организаций независимо от форм собственности и ведомственной принадлежности, в ведении которых находятся автомобильные дороги, газо- и нефтепроводы, линии электропередач, имеющих средства связи, а также выполняющих работы в лесу НУ РЭС ЦЭС АК «Якутскэнерго» (Васильев А.С.), ЛТЦ №15 МЦТЭТ №1 филиала «Сахателеком» ОАО «Ростелеком» (Григорьев В.В.), УГРС Ленагазсервис ОАО «Сахатранснефтегаз» (Юмшанов А.Н..), ООО «Быйан» (Окороков Р.Е.):
- осуществлять расчистку кустовых площадок от валежа и других легковоспламеняющихся предметов на ширину 50 метров с каждой стороны;
- сформировать лесопожарные формирования по борьбе с лесными пожарами, обеспечить их готовность на случай тушения лесных пожаров, оснастив их спецтехникой, инвентарем, шанцевым инструментом, экипировкой, обеспечив питанием.

10. Специалисту по информатизации и защите информации (Макаров Т.А.) опубликовать данное распоряжение в официальном сайте МО «Намский улус».

11. Контроль исполнения данного распоряжения возложить на управляющего делами администрации Степанова Н.Н.

Глава улуса А. Атласов

КЭРИЭСТЭБИЛ

Биһиги дьиэ кэргэҥҥэ тапталлаах ийэбит, эбэбит, хос эбэбит, 2 Хомустаах нэһилиэгин бочуоттаах гражданина, тыыл, үлэ ветерана, тыа хаһаайыстыбатын ветеран үлэһитэ Соловьева Александра Иннокентьевна 90 сааһыгар ыалдьан бу орто дойдуттан букатыннаахтык барбыта муус устар 2 күнүгэр 40 хонугун туолла.

Ийэбит Александра Иннокентьевна 1925 сыллаахха тохсунньу 13 күнүгэр Иннокентий Павлович, Татьяна Петровна Олесовтарга бастакы оҕонон күн сирин көрбүтэ. Бииргэ төрөөбүттэр алта оҕо, улахан оҕо буолан ийэтигэр тутаах көмөлөһөөччү этэ, балтыларын, быраатарын көрөрө. Оҕо сааһа Ордьумай сайылыкка ааспыта. Төрдүс кылааска Намҥа үөрэнэ сырыттаҕына 1941 с. сэрии буолан оскуолаҕа үөрэммэтэҕэ. Үлэлээбитинэн барбыта, сайын окко, кыһынын муҥхаҕа, суол оҥоруутугар сылдьыбыта. «Барыта фронҥа» диэн түүннэри-күнүстэри үлэлиирэ, таҥас тигэн, куобах тириитин имитэн үтүлүк, бэргэһэ, кулука тигэн фронҥа ыытара. Эдэр сааһыттан колхозка ыанньыксытынан киирбитэ. 1954 с. кэргэн тахсан алта оҕону төрөппүтэ. Кэргэнэ эрдэ өлөн олох кыһалҕатын билэн, биһигини бэйэтэ иитэн, көрөн, үөрэттэрэн үлэһит оҥорбута. 1964 с. «Медаль материнства 2 степени» ылбыта. Үчүгэй үлэтин иһин биригэдьииринтэн хайҕабыл ылара. 1975 с. пенсияҕа тахсыбыта, ол да буоллар өр сылларга совхозка ыанньыксытынан, үүт тутааччынан үлэлээбитэ. Ийэбит хаһаайка быһыытынан барыны бары сатыыра. Үчүгэйдик иистэнэрэ, астыыра. Эр киһилии барытын бэйэтэ хааччыйан олорбута. Кыыһырар, санаарҕыыр дьону ордук саҥарар, ымсыырар, көрдөһөр курдук мөкү майгыны билбэккэ барда. Оҕолоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр куруутун сүбэ-ама биэрэрэ, барыларын сураһан, ыйыталаһан билэрэ. 89 сааһыгар атаҕын улаханнык тоһутан баран ыарахан ыарыыны тулуйбута, хайаан да туруохтаахпын диэн икки атаҕар туран, ыарыылаппакка бараахтаата. 90 сааһын оҕолорун, сиэннэрин, хос сиэннэрин, аймахтарын, дьүөгэлэрин мунньан түмэн быраһынньык оҥорбута. Онно үөрэн-көтөн дьоҥҥо бүтэһик үтүө өйдөбүлү хааллларбыта.

Күн тэҥэ күндү тапталлаах ийэбит, эбэбит, хос эбэбит биһиги олохпутугар эн сирдээҕи таҥарабыт, суолдьут сулустуу холобур буолаҕын, чугас дьоммутун таптыырга, чиэһинэй, кырдьаҕас дьону ытыктыырга үөрэппитэ. Хаһан даҕаны умнуохпут суоҕа. Эн ааккын үрдүктүк тута сылдьыахпыт. Сырдык аатыҥ хаһан да умнуллуо суоҕа, өйбүтүгэр, сүрэхпитигэр өрүү тыыннаах үтүө өйдөбүл буолан сылдьыаҕа.

Ыар күммүтүгэр тиһэх суолугар атаарарбытыгар күүс-көмө буолбут дьоммутугар, аймахтарбытыгар, 2 Хомустаах дьаһалтатыгар өйөбүл буолбуккутугар улахан махталбытын тиэрдэбит. Баҕарабыт бары үчүгэйи, ситиһиини, доруобуйаны, дьолу.

Оҕолоро, кийииттэрэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ

Биһиги тапталлаах күнду ийэбит, бииргэ төрөөбүт балтыбыт, эдьиийим, доҕорум Дьяконова Мария Николаевна бу күн сириттэн суох буолбута муус устар 10 күнүгэр биир сылын туолар.

Маша 1964 сыл ахсынньы 18 күнүгэр Көбөкөн нэһилиэгэр Елизавета Николаевна, Николай Петрович Гаврильевтарга алтыс оҕонон төрөөбүтэ. 1971 с. Көбөкөн аҕыс кылаастаах оскуолатыгар үөрэнэ киирбитэ. 1982 сыллаахха Нам орто оскуолатын ситиһиилээхтик үөрэнэн бүтэрэн, детсадка иитээччи көмөлөһөөччүтүнэн, Сельхозхимияҕа техничканан суобастаахтык үлэлээбитэ.

Дьонун үлэлэтээри улахан убайын кыргыттарын Мэҥэ-Хаҥаласка баран көрсүбүтэ. Кэлин үлэлээх буолуу кииҥҥэ скорняк идэтигэр, онтон Нампрофтех училищетыгар бухгалтер идэтигэр үөрэммитэ. Өр кэмҥэ «Меркурий» уонна «Мария+» оптовай маҕаһыыннарга чиэһинэйдик үлэлээбитэ. Атыылаһааччылар махталларын, эйэҕэс сыһыаннарын ылан өрүү үөрэрэ.

Балтыбыт Маша ыраас туттуулаах, кэпсэтинньэҥ, кыраттан да үөрүнньэҥ майгылааҕа.

Оҕуруот аһын үүннэрэн тууһуура, кэнсиэрбэ арааһын бэлэмниирэ. Айылҕаҕа сылдьан сир астыырын, сынньанарын олус дуоһуйа астынара. Маны тэҥэ дьон түмсэр араас кэнсиэрдэрин, саҥа киинэлэри, араас мероприятиеларга сылдьарын сөбүлүүрэ. Кимтэн да уратытык дьыл кэмнэригэр дьүөрэлээн араас муода таҥастары бэйэтигэр олус барсар гына кэтэрэ, өрүү бэйэтин көрүнэрэ, ол иһин дьон кэрэхсэбилин ылара.

Кыргыттарын соҕотоҕун улаатыннаран, үөрэххэ салайбыта, ыал оҥортообута. Машабыт бу сирдээҕи олоххо эбэ буолар дьолун билэн, күнэ-ыйа сиэннэриттэн тахсара. Кинилэр тугу саҥарбыттарын, хайдах туттубуттарын, тугу туһалаабыттарын үөрэ-көтө, астына кэпсиирэ. Инникитин ыра санааларадааҕа, эрэллээҕэ, кэскиллээҕи эрэ былаанныыра, маны барытын ыарахан ыарыы сабардаан испитэ.

Аттыгар куруутун баара доҕоро - Степа. Киниэхэ ыарыытын мүлүрүтэригэр, куоракка киллэрэнтаһааран, эмин-томун ыларыгар, укуолун туруоран, сууйан-тараан, олус кыһамньылаахтык көрбүтүгэр, бүөбэйдээбитигэр Машабыт олус диэн махтанара.

Ийэбит, балтыбыт, эдьиийим, доҕорум, эн кэрэ мөссүөҥҥүн баарбыт тухары умнуохпут суоҕа, өрүү сүрэхпитигэр өйдүү- саныы, илдьэ сылдьыахпыт.

Бииргэ төрөөбүттэрэ, оҕолоро, доҕоро

Российскай Федерация доруобуйатын харыстабылын туйгуна
НОГОВИЦЫН
Виктор Николаевич
уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан бииргэ төрөөбүт быраатыгар, Көбөкөн нэһилиэгин баһылыгар Ноговицын Константин Николаевичка, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
«Көбөкөн нэһилиэгэ» МТ дьаһалтата, нэһилиэк депутаттара

4 №-дээх «Чэчир» МБДОУ старшай медсиэстэрэтигэр Ноговицына Анна Андреевнаҕа кини чугас аймаҕа
НОГОВИЦЫН
Виктор Николаевич
күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
4 №-дээх МБДОУ детсад коллектива

Улуустааҕы киин балыыһа администрацията, профсоюзнай комитета, 1 Хомустаах участковай балыыһатын коллективтара бииргэ үлэлиир коллегабытыгар Пинигина Зоя Ивановнаҕа тапталлаах уола
ПИНИГИН Пантелеймон
олохтон туораабытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Бииргэ үөрэммит дьүөгэбитигэр Ольга Семеновнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр, бииргэ төрөөбүт быраатарыгар улахан дьиэ кэргэн аҕа баһылыга
АТЛАСОВ
Владимир Сергеевич
соһуччу күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
НПУ-га бииргэ үөрэммит 1984 с. выпуск

Нам орто оскуолатыгар бииргэ үөрэммит доҕорбут
НОГОВИЦЫН
Виктор Николаевич
Үөһээ Дьааҥыга ыарахан ыарыыттан бу күн сириттэн барбытынан уолугар Викторга, бииргэ төрөөбүттэригэр, бары аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Нам орто оскуолатын 1970 с. выпуһа, 10 «б» кыл., кылаас салайааччыта Габышева Е.Н.

Бөтүҥ нэһилиэгин олохтооҕо Попова Варвара Николаевнаҕа тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, эһэлэрэ
ПОПОВ
Сергей Павлович
уһун, ыарахан ыарыыттан олохтон барбытынан оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Бөтүҥ нэһилиэгин дьаһалтата, депутаттар, инбэлииттэр сэбиэттэрэ

Тапталлаах аҕабыт, эһэбит Модут нэһилиэгин олохтооҕо
КУЛИЧКИН
Петр Петрович
бу дьыл муус устар 6 күнүгэр ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн ийэбитигэр Александра Гаврильевнаҕа, эбэбитигэр Марфа Семеновнаҕа, аҕабыт бииргэ төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Кыргыттара Мария, Лидия, Татьяна, күтүөтэ Ньургун, сиэннэрэ

Кылаабынай редактор
В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — ***41496,***
хаһыаты таҥыы — ***41332,***
бухгалтерия — ***41141,***
факс — ***41141, 41496.***

Тэрийэн таһаараачылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Эҥсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулуусপа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ ***— ПИ №ТУ14-0216.***

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. ***Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.***

«ЭҤСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложнай уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Эҥсиэли» хаһыат
РИС талылынна, таҥылынна
уонна бэчээттиир сыаҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лиис
Көҥүл сыананан атыыланар
Индексэ — Р0005. Тираһа — 1780
Бэчээккэ илии баттаныытын графига — 12:00 ч. 07.04.2015 с.
Бэчээккэ илии баттанна —11:20 ч. 07.04.2015 с.